

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ СОРБЦІЇ ТА ПРОБЛЕМ ЕНДОЕКОЛОГІЇ НАН УКРАЇНИ

ЗАТВЕРДЖЕНО
Вченою радою Інституту сорбції
та проблем ендоекології НАН України
протокол № 7 від 17 травня 2018 р.
Директор Інституту
чл.-кер. НАН України
В.В.Брей

АНТИКОРУПЦІЙНА ПРОГРАМА
ІНСТИТУТУ СОРБЦІЇ ТА ПРОБЛЕМ ЕНДОЕКОЛОГІЇ НАН УКРАЇНИ

м. Київ

1. ВСТУП

1.1. Антикорупційна програма є внутрішнім документом Інституту сорбції та проблем ендоекології НАН України (далі - Інститут), що визначає заходи, спрямовані на дотримання норм антикорупційного законодавства керівництвом, співробітниками Інституту.

1.2. Антикорупційна програма Інституту розроблена відповідно до Закону України «Про запобігання корупції», Закону України «Про засади державної антикорупційної політики в Україні (Антикорупційна стратегія) на 2014-2017 роки» та інших актів законодавства, що утворюють основу антикорупційного законодавства України.

1.3. Антикорупційні заходи програми скеровані на:

-запобігання корупції, у тому числі на виявлення та усунення причин корупції (профілактику корупції);

-виявлення корупційних правопорушень та інформування про них державних органів, уповноважених займатись розкриттям та розслідуванням корупційних правопорушень; - мінімізацію та усунення наслідків корупційних правопорушень.

2 ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ОСНОВНІ ПОНЯТТЯ, ЩО ВИКОРИСТОВУЮТЬСЯ В АНТИКОРУПЦІЙНІЙ ПРОГРАМІ

2.1. Для цілей Програми використовуються наступні основні поняття:

антикорупційна програма - комплекс правил, стандартів і процедур щодо виявлення, протидії та запобігання корупції у діяльності Інституту, надалі антикорупційна програма;

корупція - використання особами, які працюють в Інституті, наданих їм службових повноважень чи пов'язаних з ними можливостей з метою одержання неправомірної вигоди або прийняття такої вигоди чи прийняття обіцянки/пропозиції такої вигоди для себе чи інших осіб або відповідно обіцянки/пропозиції чи надання неправомірної вигоди особі, зазначеній у частині першій статті 3 Закону України «Про запобігання корупції», або на її вимогу іншим фізичним чи юридичним особам

з метою схилити що особу до протиправного використання наданих їй службових повноважень чи пов'язаних з ними можливостей;

антикорупційна політика Інституту - діяльність, скерована на створення дієвої системи протидії корупції; **корупційне правопорушення** - діяння, що містить ознаки корупції, вчинене особою, зазначеною у частині першій статті 3 Закону України «Про запобігання корупції», за яке законом встановлено кримінальну, адміністративну, дисциплінарну та/або цивільно-правову відповідальність;

неправомірна вигода - грошові кошти або інше майно, переваги, пільги, послуги, нематеріальні активи, будь-які інші вигоди нематеріального чи не грошового характеру, які обіцяють, пропонують, надають або одержують без законних на те підстав;

потенційний конфлікт інтересів - наявність у особи приватного інтересу у сфері, в якій вона виконує свої службові чи представницькі повноваження, що може вплинути на об'єктивність чи неупередженість прийняття нею рішень, або на вчинення чи не вчинення дій під час виконання зазначених повноважень;

подарунок - грошові кошти або інше майно, переваги, пільги, послуги, правопорушення, пов'язане з корупцією - діяння, що не містить ознак корупції, але порушує встановлені Законом України «Про запобігання корупції» вимоги, заборони та обмеження, вчинене особою, зазначеною у частині першій статті 3 Закону України «Про запобігання корупції», за яке законом встановлено кримінальну, адміністративну, дисциплінарну та/або цивільно-правову відповідальність;

приватний інтерес - будь-який майновий чи немайновий інтерес особи, у тому числі зумовлений особистими, сімейними, дружніми чи іншими позаслужбовими стосунками з фізичними чи юридичними особами, у тому числі ті, що виникають у зв'язку з членством або діяльністю в громадських, політичних, релігійних чи інших організаціях;

реальний конфлікт інтересів - суперечність між приватним інтересом особи та її службовими чи представницькими повноваженнями, що впливає на об'єктивність або неупередженість прийняття рішень, або на вчинення чи не вчинення дій під час виконання зазначених повноважень;

суб'єкти декларування - особи, зазначені у пункті 1, підпункті "а" пункту 2 частини першої статті 3 Закону України «Про запобігання корупції», інші особи, які зобов'язані подавати декларацію відповідно до цього Закону;

члени сім'ї - особи, які перебувають у шлюбі, а також їхні діти, у тому числі повнолітні, батьки, особи, які перебувають під опікою і піклуванням, інші особи, які спільно проживають, пов'язані спільним побутом, мають взаємні права та обов'язки (крім осіб, взаємні права та обов'язки яких не мають характеру сімейних), у тому числі особи, які спільно проживають, але не перебувають у шлюбі;

запобігання корупції - діяльність Інституту щодо реалізації антикорупційної політики, скерованої на виявлення, вивчення, обмеження або усунення явищ, що породжують корупційні правопорушення або сприяють їх поширенню;

посадова особа - особа яка постійно або тимчасово обіймає посаду в Інституті, та функції якої пов'язані з виконанням організаційно - розпорядчих або адміністративно-господарських обов'язків;

організаційно-розпорядчі обов'язки - обов'язки окремих осіб, що за посадою здійснюють керівництво діяльністю Інституту, зокрема, директор Інституту, його заступники, головний бухгалтер, головний інженер, керівники структурних підрозділів (начальники відділів, лабораторій), тощо.

адміністративно-господарські обов'язки - обов'язки окремих осіб по управлінню або розпорядженню майном Інституту (установлення порядку його зберігання, переробки, реалізації, забезпечення контролю за цими операціями тощо), зокрема, начальники планово-господарських, постачальних, фінансових відділів і служб, завідувачі складами, лабораторіями, майстернями, тощо.

уповноважений з антикорупційної програми - посадова особа підприємства, що призначається відповідно до законодавства про працю Директором Інституту в порядку передбаченому ухваленою антикорупційною програмою, далі за текстом Уповноважений.

2.2. В даній програмі використовуються юридичні терміни і поняття, визначені в Законах України «Про запобігання корупції» і «Про засади державної антикорупційної політики в Україні (Антикорупційна стратегія) на 2014-2017 роки».

3. МЕТА АНТИКОРУПЦІЙНОЇ ПРОГРАМИ

3.1. Антикорупційна програма відображає підтримку Інститутом антикорупційної стратегії держави, що підтверджується використанням етичних стандартів та принципів надання публічної інформації, підтримання ділової репутації Інституту на високому рівні.

3.2. Інститут визначає наступні цілі:

- мінімізувати ризики втягнення керівництва та працівників Інституту, незалежно від займаної посади, в корупційну діяльність;
- сформувати у співробітників, аспірантів, та інших осіб цілісного єдиного усвідомлення та розуміння антикорупційної програми Інституту про неприйняття корупції у будь-яких її виявленнях;
- доводити до відома та роз'яснювати основні положення антикорупційного законодавства України.

4. ПРИНЦИПИ АНТИКОРУПЦІЙНОЇ ПРОГРАМИ

4.1. Директор Інституту, його заступники, керівники структурних підрозділів формують етичний стандарт негативного відношення до будь-яких проявів корупції, подаючи приклад вчасною добродесною поведінкою та здійснюючи ознайомлення з антикорупційним законодавством всіх співробітників установи .

4.2. Директор Інституту, його заступники відповідають за організацію всіх заходів, скерованих на реалізацію принципів та вимог антикорупційної програми, включаючи призначення осіб, відповідальних за розробку антикорупційних заходів, їх втілення в життя та контроль за виконанням.

4.3. Принципи та вимоги антикорупційної програми поширюються на посадових осіб та співробітників Інституту у випадках, коли відповідні обов'язки закріплені в договорах, або безпосередньо передбачені в законі.

4.4. Створення системи заходів протидії корупції ґрунтується на наступних ключових принципах:

4.4.1. Принцип відповідності роботи Інституту чинному законодавству і

загальноприйнятим нормам.

4.4.2. Відповідність реалізованих антикорупційних заходів Конституції України, законодавству України та іншим нормативним правовим актам.

4.4.3. Принцип особистого прикладу керівництва Інституту. Ключова роль керівництва Інституту в створенні внутрішньої організаційної системи запобігання та протидії корупції.

4.4.4. Принцип ефективності антикорупційних процедур. Застосування в діяльності Інституту антикорупційних заходів, які забезпечують простоту реалізації і приносять значущий результат.

4.4.5. Принцип відповідальності та невідворотності покарання у відповідності з чинним законодавством

4.4.6. Принцип постійного контролю та регулярного моніторингу. Регулярне здійснення моніторингу ефективності впроваджених антикорупційних стандартів і процедур, а також контролю за їх виконанням.

5. СУБ'ЄКТИ, НА ЯКИХ ПОШИРЮЄТЬСЯ ДІЯ АНТИКОРУПЦІЙНОЇ ПРОГРАМИ

5.1. Суб'єктами, на яких поширюються дія антикорупційної програми, є співробітники Інституту, які постійно або тимчасово обіймають посади, пов'язані з виконанням організаційно-розпорядчих або адміністративно-господарських обов'язків, чи спеціально уповноважені особи на виконання таких обов'язків, а також інші особи, які не є посадовими або службовими особами але перебувають з Інститутом у трудових відносинах.

6. АНТИКОРУПЦІЙНІ ЗАХОДИ, ЯКІ ПРОВОДИТЬ ІНСТИТУТ ПІД ЧАС ЗДІЙСНЕННЯ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

6.1. Уповноваженим з антикорупційної програми Інституту разом з посадовими особами структурних підрозділів розроблюється конкретний перелік та опис антикорупційних заходів, які повинні реалізовуватися в цілях запобігання та протидії корупції на підприємстві.

6.1.1. Аудит діяльності Інституту для виявлення корупційних ризиків (оцінка діяльності з точки зору настання несприятливих наслідків у контексті антикорупційного законодавства). Для ідентифікації ризиків, які можуть постати перед Інститутом внаслідок порушення антикорупційного законодавства, керівництво Інституту на періодичній основі має проводити аудит діяльності, порядку прийняття рішень в сфері, закупівель тощо. Результати аудиту дозволяють виявити зони підвищеного ризику і розробити ефективний план заходів, направлений на нейтралізацію юридичних і комерційних ризиків. Оцінка ризику - це безперервний процес з постійним зв'язком між Директором, уповноваженим та співробітниками Інституту.

6.1.2. Посадовим особам Інституту та його співробітникам забороняється залучати або використовувати посередників, партнерів, агентів, спільні підприємства чи інших осіб для вчинення будь-яких дій, які суперечать принципам і вимогам цієї антикорупційної програми або нормам застосовного антикорупційного законодавства.

6.1.3. Інститут здійснює вибір контрагентів для надання йому робіт і послуг на підставі конкурсу (аукціону, торгів, інших способів закупівель), основними принципами проведення якого є відбір контрагента за найкращими конкурентними цінами, який встановлює: - аналіз ринку пропонованих послуг; - рівноправність, справедливість, відсутність дискримінації і без необґрунтованих; - обмежень конкуренції по відношенню до контрагентів; - чесний і розумний вибір найбільш бажаних пропозицій при комплексному аналізі вигод і витрат (насамперед ціни і якості продукції); - цільове та економічно ефективне витрачання грошових коштів на придбання товарів, робіт, послуг та реалізації заходів, спрямованих на скорочення витрат Інституту; - відсутність обмеження допуску до участі у закупівлі шляхом встановлення надмірних вимог до контрагента; - запобігання корупційним проявам, конфлікту інтересів та інших зловживань повноваженнями. Інститут прагне мати ділові відносини з контрагентами, що підтримують вимоги антикорупційного законодавства та/або контрагентами, які декларують неприйняття корупції.

6.1.4. Інститут заявляє, що відмовляється від стимулювання будь-яким чином

працівників контрагентів, в тому числі шляхом надання грошових сум, подарунків, безоплатного виконання на їх адресу робіт (послуг) та іншими, не перерахованими вище способами, що ставить працівника контрагента в певну залежність і спрямованого на забезпечення виконання цим працівником будь-яких дій на користь навчального закладу.

6.1.5. Інститут докладатиме всіх можливих зусиль, що мінімізує ризики ділових відносин з контрагентами, які можуть бути залучені в корупційну діяльність, а також надавати взаємне сприяння для етичного ведення господарської діяльності та запобігання корупції.

6.1.6. Відповідно до порушення норм антикорупційного законодавства Інститут і його контрагенти (партнери) зобов'язані: - негайно повідомляти один одного у письмовій формі про будь-які випадки порушення антикорупційного законодавства; - чітко давати зрозуміти іншим особам при здійсненні (виконанні) будь-яких угод (договорів), щодо обов'язку з дотримання антикорупційного законодавства.

6.1.7. При виникненні у Інституту об'єктивних (достовірних) фактів порушення контрагентами антикорупційного законодавства, на адресу такого контрагента (партнера) направляється відповідне повідомлення з вимогою у термін до 10 днів надати відповідні роз'яснення. Неподання достатніх доказів є порушенням істотних умов договору (істотним порушенням), укладеного між Інститутом та його контрагентом і дає право Інституту розірвати такий договір в односторонньому позасудовому порядку (повністю відмовитися від виконання договору), або призупинити його подальше виконання в односторонньому порядку в якійсь його частині (частково відмовитися від виконання Договору) шляхом направлення відповідного письмового повідомлення.

6.2. Розробка і введення спеціальних антикорупційних процедур: - введення процедури інформування працівниками дирекції Інституту про випадки схилення їх до скоєння корупційних порушень; - введення процедури інформування роботодавця про інформацію, що стало відомою працівникові про випадки вчинення корупційних правопорушень іншими працівниками, контрагентами підприємства чи іншими особами;

6.3. Навчання та інформування працівників: - ознайомлення працівників під підпис з нормативними документами, що регламентують питання попередження та протидії корупції на підприємстві: - проведення навчальних заходів з питань профілактики і протидії корупції; - організація індивідуального консультування працівників з питань застосування (дотримання) антикорупційних стандартів і процедур;

6.4. Забезпечення відповідності системи внутрішнього контролю в Інституті вимогам антикорупційної політики: - всі фінансові операції, які здійснюються в Інституті, повинні бути правильно і з достатнім рівнем деталізації відображені в бухгалтерському обліку, задокументовані і доступні для перевірки; - перекручення або фальсифікація бухгалтерської звітності суворо заборонені і розцінюються як правопорушення.

6.5. Всім співробітникам Інституту суворо забороняється прямо чи опосередковано, особисто або через посередництво третіх осіб брати участь у корупційних діях, пропонувати, давати, обіцяти, просити і отримувати хабарі або здійснювати платежі для спрощення адміністративних, бюрократичних та інших формальностей в будь-якій формі, в тому числі, у формі грошових коштів, цінностей, послуг чи іншої вигоди, будь-яким особам і від будь-яких осіб чи організацій, включаючи комерційні організації, органи влади та самоврядування, державних службовців, приватних компаній та їх представників.

6.6. Подарунки.

6.6.1. Співробітникам Інституту забороняється безпосередньо або через інших осіб вимагати, просити, одержувати подарунки для себе чи близьких їм осіб від юридичних або фізичних осіб: - у зв'язку із здійсненням такими особами діяльності, пов'язаної з виконанням своїх посадових обов'язків на підприємстві; - якщо особа, яка дарує, перебуває в підпорядкуванні такої особи.

6.6.2. Співробітники Інституту, можуть приймати подарунки, які відповідають загально визнаним уявленням про гостинність, крім випадків, які зазначені в п. 6.6.1. якщо вартість таких подарунків не перевищує розміру однієї мінімальної заробітної плати, встановленої на день прийняття подарунка, одноразово, а сукупна вартість

таких подарунків, отриманих з одного джерела протягом року, не перевищує двох прожиткових мінімумів, встановлених для працездатної особи на 1 січня поточного року. Обмеження щодо вартості подарунків не поширюється на подарунки, які: - даруються близькими особами; - одержуються як загальнодоступні знижки на товари, послуги, загальнодоступні виграші, призи, премії, бонуси.

6.6.3. Подарунки, одержані посадовими особами Інституту, як подарунки Інституту є власністю держави і передаються йому в порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України.

6.6.4. У випадку прийняття рішення посадовою особою Інституту на користь особи, від якої вона чи її близькі особи отримали подарунок, вважається таким, що прийнятий в умовах конфлікту інтересів.

6.6.5. Не допускаються подарунки від імені Інституту, її співробітників та представників третім особам у вигляді грошових коштів.

6.6.6. Посадові особи Інституту в разі надходження до них пропозиції щодо неправомірної вигоди або подарунка, незважаючи на приватні інтереси, зобов'язані невідкладно вжити таких заходів: - відмовитися від пропозиції;

- за можливості ідентифікувати особу, яка зробила пропозицію;
- залучити свідків, якщо це можливо, у тому числі з числа працівників;

- письмово повідомити про пропозицію безпосереднього керівника (за наявності) або уповноваженого, спеціально уповноважених суб'єктів у сфері протидії корупції. Якщо особа, на яку поширюються обмеження щодо одержання подарунків, виявила у своєму службовому приміщенні чи отримала майно, що може бути неправомірною вигодою, або подарунок, вона зобов'язана невідкладно, але не пізніше одного робочого дня, письмово повідомити про цей факт свого безпосереднього керівника або уповноваженого. Про виявлення майна, що може бути неправомірною вигодою, або подарунка складається акт, який підписується особою, яка виявила неправомірну вигоду або подарунок, та її безпосереднім керівником або уповноваженим. У разі якщо майно, що може бути неправомірною вигодою, або подарунок виявляє керівник Інституту, акт про виявлення майна, що може бути неправомірною вигодою, або подарунка підписує ця особа та уповноважений.

Предмети неправомірної вигоди, а також одержані або виявлені подарунки зберігаються на підприємстві до їх передачі спеціально уповноваженим суб'єктам у сфері протидії корупції. У випадку наявності в посадовій особі Інституту сумнівів щодо можливості одержання нею подарунка, вона має право письмово звернутися для одержання консультації з цього питання до уповноваженого або територіального органу Національного агентства, який надає відповідне роз'яснення.

6.7. Взаємодія з державними службовцями.

6.7.1. Керівництво Інституту не здійснює самостійно або через своїх працівників оплату будь-яких витрат (грошову винагороду, позички, послуги, оплату розваг, відпочинку, транспортних витрат та інші винагороди) за державних службовців та їх близьких родичів (або в їхніх інтересах) з метою одержання або збереження переваги для Інституту в його діяльності.

6.7.2. Працівники Інституту самостійно несуть відповідальність за корупційні прояви при взаємодії з державними службовцями відповідно до чинного законодавства України.

7. НОРМИ ПРОФЕСІЙНОЇ ЕТИКИ СПІВРОБІТНИКІВ ІНСТИТУТУ

7.1. Під час виконання посадових обов'язків, працівники Інституту зобов'язані додержуватися норм:

- при виконанні своїх повноважень працівники Інституту зобов'язані дбайливо (раціонально, ефективно та економно) використовувати матеріальні та фінансові ресурси, які їм доручені;

- працівники Інституту повинні приймати рішення в рамках своєї визначеної компетенції та доручень на основі наявної відповідної інформації, незалежно від своїх власних інтересів та виключно в інтересах Інституту;

- всі заяви, зроблені працівниками Інституту від імені Інституту, повинні бути правдивими та вичерпними.

8. ОБОВ'ЯЗКИ ПРАЦІВНИКІВ ІНСТИТУТУ У ЗВ'ЯЗКУ ІЗ ЗАПОБІГАННЯМ І ПРОТИДІЄЮ КОРУПЦІЇ

8.1. Обов'язки працівників Інституту, пов'язаних із запобіганням та протидією корупції:

- утримуватися від вчинення і (або) участі у вчиненні корупційних правопорушень в інтересах або від імені Інституту;

- утримуватися від поведінки, яка може бути витлумаченою оточуючими як готовність вчинити або брати участь у скоєнні корупційного правопорушення в інтересах або від імені Інституту;

- негайно інформувати безпосереднього керівника, особу відповідальну за дотримання антикорупційної програми - уповноваженого або керівництво про випадки відмінювання працівника до вчинення корупційних правопорушень;

- негайно інформувати безпосереднього керівника або особу, відповідальну за дотримання антикорупційної програми - уповноваженого або керівництво про випадки вчинення корупційних правопорушень іншими працівниками, контрагентами чи іншими особами, про що стало відомою працівникові;

- повідомити безпосереднього керівника або особу відповідальну за дотримання антикорупційної програми - уповноваженого про можливість виникнення або виниклому у працівника конфлікті інтересів.

9. ПРАВОВИЙ СТАТУС, ПРАВА І ОБОВ'ЯЗКИ УПОВНОВАЖЕНОГО, ЯК ОСОБИ, ВІДПОВІДАЛЬНОЇ ЗА ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ

9.1. Правовий статус уповноваженого.

9.1.1. Уповноважений призначається наказом Директора Інституту.

9.1.2. Уповноваженим може бути фізична особа, не молодша тридцяти років, яка здатна за своїми діловими та моральними якостями, професійним рівнем, станом здоров'я виконувати відповідні обов'язки.

9.1.3. Не можна призначати уповноваженою особою працівника, який: - має непогашену чи не зняту в установленому законом порядку судимість; - за рішенням

суду визнана недієздатною чи дієздатність якої обмежена; - звільнена з посад у державних органах, органах місцевого самоврядування за порушення присяги або у зв'язку з вчиненням корупційного правопорушення чи правопорушення, пов'язаного з корупцією;

9.1.4. Несумісною з діяльністю уповноваженого є робота на посадах, зазначених у пункті 1, підпункті "а" пункту 2 частини першої статті 3 Закону України «Про запобігання корупції», а також будь-яка інша діяльність, яка створює реальний чи потенційний конфлікт інтересів з діяльністю юридичної особи.

9.1.5. Уповноважений може бути звільнений від обов'язків достроково в разі:

- розірвання трудового договору за ініціативи уповноваженого;
- розірвання трудового договору з ініціативи Директора Інституту;
- неможливості виконувати свої повноваження за станом здоров'я відповідно до висновку медичної комісії, що створюється за рішенням спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони здоров'я;

- набрання законної сили рішенням суду про визнання його недієздатним або обмеження його цивільної дієздатності, визнання його безвісно відсутнім чи оголошення його померлим;

- набрання законної сили обвинувальним вироком суду щодо нього;
- смерті.

9.2. Уповноважений підпорядкований та підзвітний лише Директору Інституту.

9.3. Права і обов'язки уповноваженого.

9.3.1. Уповноважений під час виконання покладених на нього завдань має права та обов'язки:

- отримувати інформацію від фізичних та юридичних осіб про порушення вимог чинного законодавства у сфері боротьби з корупцією, проводити за власною ініціативою перевірку можливих фактів порушення вказаних вимог;

- проводити перевірки організації роботи із запобігання і виявлення корупції в структурних підрозділах Інституту;

- здійснювати моніторинг та контроль за виконанням актів законодавства з

питань етичної поведінки, запобігання та врегулювання конфлікту інтересів у діяльності співробітників Інституту;

- отримувати від працівників Інституту письмові пояснення з приводу обставин, що можуть свідчити про порушення правил етичної поведінки, запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, інших вимог та обмежень, передбачених чинним законодавством та антикорупційною програмою; - ініціювати проведення службового розслідування, вжити заходів щодо притягнення до відповідальності осіб, винних у вчиненні корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень; - раз на рік (у першій декаді грудня) підготувати та надати Директорові Інституту звіт щодо реалізації засад антикорупційної програми;

- здійснювати співпрацю із особами, які добросовісно повідомляють про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень;

- вживати заходів щодо правового та іншого захисту осіб, які добросовісно повідомляють про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень. У випадку виявлення ознак корупційного або пов'язаного з корупцією правопорушення або отримання повідомлення про корупційне правопорушення, уповноважений ініціює проведення службового розслідування.

Отримані в ході розслідування матеріали уповноважений доповідає Директору Інституту, який вживає заходів щодо притягнення винних осіб до дисциплінарної відповідальності, а у випадках виявлення ознак кримінального або адміністративного правопорушення також інформує спеціально уповноважених суб'єктів у сфері протидії корупції.

10. МОНІТОРИНГ ТА КОНТРОЛЬ ЗА ДОТРИМАННЯМ АНТИКОРУПЦІЙНОЇ ПРОГРАМИ

10.1. У зв'язку з можливою зміною в часі корупційних ризиків та інших факторів, що впливають на господарську діяльність Інституту, Інститут здійснює моніторинг впроваджених адекватних заходів щодо запобігання корупції, контролює їх дотримання, а при необхідності переглядає та вдосконалює їх.

11. УМОВИ КОНФІДЕНЦІЙНОСТІ ІНФОРМУВАННЯ УПОВНОВАЖЕНОГО ПРАЦІВНИКАМИ ПРО ФАКТИ ПІДБУРЕННЯ ЇХ ДО ВЧИНЕННЯ КОРУПЦІЙНОГО ПРАВОПОРУШЕННЯ АБО ПРО ВЧИНЕНІ ІНШИМИ ПРАЦІВНИКАМИ ЧИ ОСОБАМИ КОРУПЦІЙНИХ АБО ПОВ'ЯЗАНИХ З КОРУПЦІЄЮ ПРАВОПОРУШЕНЬ. ЗАХИСТ ПРАЦІВНИКІВ, ЯКІ НАДАЮТЬ ДОПОМОГУ В ЗАПОБІГАННІ І ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЇ

11.1. Інститут вимагає від своїх працівників дотримання цієї антикорупційної програми, інформуючи їх про ключові принципи, вимоги та санкції за порушення.

11.2. В Інституті організовуються безпечні, конфіденційні і доступні засоби інформування керівництва Інституту, уповноваженого (письмова заява на ім'я Директора або уповноваженого або особисте звернення; повідомлення телефоном або факсимільного зв'язку; електронна пошта та інше) про факти хабарництва з боку осіб, які надають послуги в інтересах комерційної організації або від її імені. На адресу Директора Інституту або уповноваженого можуть надходити пропозиції щодо поліпшення антикорупційних заходів і контролю, а також запити з боку працівників і третіх осіб.

11.3. В Інституті проводиться навчання з питань добросовісного повідомлення про факти корупції, зокрема: - регулярне проведення інформаційних кампаній, спрямованих на формування психологічної установки у працівників щодо несприйняття корупції як способу розв'язання проблеми; - підвищення рівня правової свідомості працівників, зокрема, в частині обізнаності щодо своїх прав та свобод, механізму їх реалізації, конфіденційності та правових способів захисту викривачів; - роз'яснення найбільш важливих антикорупційних заходів, що здійснюються в державі, положень законодавства про запобігання корупції, зокрема, в частині визначення видів та форм корупційної поведінки; - системне запровадження проведення освітніх заходів щодо моделей поведінки у тих чи інших ситуаціях з можливими корупційними ризиками.

11.4. В Інституті запроваджуються умови конфіденційності, а саме:

- інформація про викривача (особа, яка надає допомогу в запобіганні і протидії

корупції) може бути розголошена лише за його згодою, крім випадків, встановлених законом;

- повідомлення про порушення вимог Закону України «Про запобігання корупції» може бути здійснене співробітником Інституту без зазначення авторства (анонімно);

- конфіденційними визнаються всі відомості щодо викривачів та корупційних проявів посадових осіб, отримані від працівників Інституту чи інших осіб;

- розгляд повідомлень про корупційні прояви посадових осіб, здійснюється з урахуванням положень ст. 53 Закону України «Про запобігання корупції»; - анонімне повідомлення про порушення вимог Закону України «Про запобігання корупції» підлягає розгляду, якщо наведена у ньому інформація стосується конкретної особи, містить фактичні дані, які можуть бути перевірені; - анонімне повідомлення про порушення вимог Закону України «Про запобігання корупції» підлягає перевірці у термін не більше п'ятнадцяти днів від дня його отримання.

Особи, які надають допомогу в запобіганні і протидії корупції, перебувають під захистом держави. За наявності загрози життю, житлу, здоров'ю та майну осіб, які надають допомогу в запобіганні і протидії корупції, або їх близьких осіб, у зв'язку із здійсненим повідомленням про порушення вимог Закону «Про запобігання корупції» та цієї антикорупційної програми, правоохоронними органами до них можуть бути застосовані правові, організаційно-технічні та інші спрямовані на захист від протиправних посягань заходи, передбачені Законом України "Про забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві".

Особа або член її сім'ї не може бути звільнена чи примушена до звільнення, притягнута до дисциплінарної відповідальності чи піддана з боку керівництва Інституту негативним заходам впливу (переведення, атестація, зміна умов праці, відмова в призначенні на вищу посаду, скорочення заробітної плати тощо) або загрозі таких заходів впливу у зв'язку з повідомленням нею про порушення вимог Закону «Про запобігання корупції» та цієї антикорупційної програми іншою особою. Керівництво Інституту у разі виявлення корупційного або пов'язаного з корупцією правопорушення чи одержання інформації про виявлення такого правопорушення

працівниками підприємства зобов'язане у межах своїх повноважень ужити заходів ЩОДО припинення такого правопорушення та негайно письмово повідомити про його вчинення спеціально уповноважений суб'єкт у сфері протидії корупції.

12. ІНФОРМУВАННЯ УПОВНОВАЖЕНОГО ПРАЦІВНИКАМИ ПІДПРИЄМСТВА ПРО ВИНИКНЕННЯ РЕАЛЬНОГО, ПОТЕНЦІЙНОГО КОНФЛІКТУ ІНТЕРЕСІВ, ПОРЯДОК ВРЕГУЛЮВАННЯ ВИЯВЛЕНОГО КОНФЛІКТУ ІНТЕРЕСІВ

12.1. Співробітники Інституту при виникненні реального або потенційного конфлікту інтересів повідомляють не пізніше наступного робочого дня з моменту, коли дізналася або повинні були дізнатися про наявність у них реального або потенційного конфлікту інтересів уповноважену особу, не вчиняють дій та не приймають рішення в умовах реального конфлікту інтересів та вживають заходів щодо врегулювання реального або потенційного конфлікту інтересів.

12.2. Заходи зовнішнього та самостійного врегулювання конфлікту інтересів

12.2.1. Зовнішнє врегулювання конфлікту інтересів здійснюється шляхом:

- усунення особи від виконання завдання, вчинення дій, прийняття рішення чи участі в його прийнятті в умовах реального чи потенційного конфлікту інтересів;
- застосування зовнішнього контролю за виконанням особою відповідного завдання, вчиненням нею певних дій або прийняття рішень;
- обмеження доступу особи до певної інформації;
- перегляду обсягу службових повноважень особи, - переведення особи на іншу посаду;
- звільнення особи.

12.2.2. Самостійне врегулювання конфлікту інтересів співробітниками Інституту здійснюється шляхом позбавлення відповідного приватного інтересу з наданням підтверджуючих це документів Уповноваженій особі.

13. ПРОВЕДЕННЯ ІНДИВІДУАЛЬНОГО КОНСУЛЬТУВАННЯ УПОВНОВАЖЕНИМ СПІВРОБІТНИКІВ ІНСТИТУТУ З ПИТАННЯ

АНТИКОРУПЦІЙНИХ СТАНДАРТІВ ТА ПРОЦЕДУР, ПРОВЕДЕННЯ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ПРАЦІВНИКІВ У СФЕРІ ЗАПОБІГАННЯ І ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЇ

13.2. Співробітники Інституту можуть звернутися у робочий час до уповноваженої особи або надіслати на адресу уповноваженої особи письмовий запит щодо надання роз'яснення та консультаційної допомоги з питань запобігання та врегулювання конфліктів інтересів, запобігання та виявлення корупції на підприємстві.

13.3. Для формування належного рівня антикорупційної культури з новими працівниками проводиться вступний інструктаж з цієї антикорупційної програми і пов'язаних з нею документів, а для діючих працівників підприємства проводяться періодичні інформаційні заходи.

13.4. Дотримання працівниками Інституту принципів і вимог цієї антикорупційної програми враховується при формуванні кадрового резерву для висунення на вищі посади, а також при накладенні дисциплінарних стягнень.

13.5 Інформування та навчання.

13.5.1. Підвищення кваліфікації працівників Інституту здійснюється з метою формування у працівників базових знань з питань антикорупційного законодавства, подолання правового нігілізму і підвищення правової культури працівників підприємства.

13.5.2. Інститут сприяє підвищенню рівня антикорупційної культури шляхом інформування та систематичного навчання працівників з метою підтримки їх обізнаності у питаннях антикорупційної політики компанії та оволодіння ними способами і прийомами застосування антикорупційної політики на практиці.

14.ВЖИТТЯ ЗАХОДІВ РЕАГУВАННЯ ЩОДО ВИЯВЛЕНИХ ФАКТІВ КОРУПЦІЙНИХ АБО ПОВ'ЯЗАНИХ З КОРУПЦІЄЮ ПРАВОПОРУШЕНЬ В ІНСТИТУТІ

14.2. Відповідальність за невиконання (неналежне виконання) антикорупційної програми.

14.2.2. Керівництво та співробітники всіх структурних підрозділів Інституту, незалежно від займаної посади, несуть відповідальність, передбачену чинним законодавством України, за дотримання принципів і вимог цієї антикорупційної програми, а також Закону України «Про запобігання корупції» також за дії (бездіяльність) підлеглих їм осіб, що порушують ці принципи і вимоги.

14.2.3. Особи, винні в порушенні вимог цієї антикорупційної програми, а також Закону України «Про засади запобігання корупції» можуть бути притягнуті до дисциплінарної, адміністративної, цивільно-правової або кримінальної відповідальності за ініціативою Директора Інституту, правоохоронних органів чи інших осіб у порядку та на підставах, передбачених законодавством України, спеціальними нормативними актами та трудовими договорами.

14.2.4. Інститут заявляє про те, що жоден співробітник не буде підданий санкціям (у тому числі звільнений, знижений на посаді, позбавлений премії), якщо він повідомив про факт корупції, відмовився дати або отримати хабар, здійснити підкуп, надати посередництво в хабарництві.

14.2.5. Особа, яка вчинила корупційне правопорушення або правопорушення, пов'язане з корупцією, однак судом не застосовано до неї покарання або не накладено на неї стягнення у виді позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю, пов'язаними з виконанням функцій держави або місцевого самоврядування, або такою, що прирівнюється до цієї діяльності, підлягає притягненню до дисциплінарної відповідальності.

14.2.6. З метою виявлення причин та умов, що сприяли вчиненню корупційного або пов'язаного з корупцією правопорушення або невиконання вимог антикорупційної програми, а також Закону України «Про запобігання корупції» в інший спосіб, рішенням Директора Інституту, відносно особи яка вчинила таке правопорушення, проводиться службове розслідування.

14.2.7. Особа, щодо якої складено протокол про адміністративне правопорушення, пов'язане з корупцією, якщо інше не передбачено Конституцією і законами України, може бути відсторонена від виконання посадових обов'язків за рішенням керівника Інституту до закінчення розгляду справи судом.

14.2.8. У разі закриття провадження у справі про адміністративне правопорушення, пов'язане з корупцією, у зв'язку з відсутністю події або складу адміністративного правопорушення відстороненій від виконання посадових обов'язків відшкодовується середній заробіток за час вимушеного прогулу, пов'язаного з таким відстороненням.

14.3. Співпраця з правоохоронними органами у сфері протидії корупції.

14.3.2. Співпраця з правоохоронними органами є важливим показником дійсної прихильності Інституту декларованим антикорупційним стандартам поведінки.

Дане співробітництво може здійснюватися в різних формах:

- необхідно повідомляти у відповідні правоохоронні органи про випадки вчинення корупційних правопорушень, про які стало відомо;

- надання сприяння уповноваженим представникам контрольно-наглядових і правоохоронних органів при проведенні ними інспекційних перевірок діяльності підприємства з питань запобігання та протидії корупції; - надання сприяння уповноваженим представникам правоохоронних органів при проведенні заходів по припиненню або розслідуванню корупційних злочинів, включаючи оперативно-розшукові заходи;

- керівництво Інституту і співробітники не повинні допускати втручання у виконання службових обов'язків посадовими особами судових або правоохоронних органів.

15. ПОРЯДОК ВНЕСЕННЯ ЗМІН ДО АНТИКОРУПЦІЙНОЇ ПРОГРАМИ

15.2. При виявленні недостатньо ефективних положень цієї антикорупційної програми або пов'язаних з ним антикорупційних заходів Інституту, або при зміні вимог чинного законодавства України у сфері антикорупційної політики керівництво Інституту організовує вироблення та реалізацію плану дій щодо перегляду і зміни цієї антикорупційної програми та/або антикорупційних заходів.

15.3. Антикорупційна програма та зміни до неї погоджується трудовим колективом Інституту та вводиться в дію наказом Директора Інституту після її

обговорення з працівниками Інституту. Текст антикорупційної програми оприлюднюється на офіційному сайті Інституту у вільному доступі.

15.4. Положення антикорупційної програми мають міститися в трудових договорах (контрактах), правилах внутрішнього трудового розпорядку, а також можуть включатися до договорів, які укладаються Інститутом з іншими юридичними та фізичними особами.

Директор ІСПЕ НАН України
чл.-кор. НАН України

В.В. Брей.